

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

AUTTAJIEN VERKOSTO

HUOMIONOSOITUKSET

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

Johdanto:

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on perustettu vuonna 1964, ja siihen kuuluu vuonna 2013 50 yhdistystä, yhtymää ja kansalaisjärjestöä. Järjestöt ovat taustoiltaan ja toimintamalleiltaan hyvin erilaisia. Yhteenliittymän yhteenkuuluvaisuuden lisäämiseksi Vapaaehtoiselle pelastuspalvelulle on luotu oma palkitsemis- ja huomionosoitusjärjestelmä.

Palkitsemisjärjestelmän lähtökohtana on, että vapaa-aikaa uhraavaa ja sitoutunutta henkilöä huomioidaan sekä kiitetään ansiokkaasta ja hyvin suoritetusta työstä. Tehdyn työn kiittämisen lisäksi huomioimisella ja ansaitulla kiitoksella on kannustava vaikutus jatkamaan ja ylittämään jo tehdyt saavutukset arvokkaassa vapaaehtoistyössä. Palkitseminen on tärkeä osa johtamisjärjestelmää.

Palkitsemis- ja huomioimisesineet:

Yksittäisen vapaaehtoisen palkitseminen:

- ansioristi
- kultainen ansiomitali
- hopeinen ansiomitali
- pronssinen ansiomitali
- 1. luokan ansiomerkki
- ansiomerkki

Henkilön tai ryhmän palkitseminen:

- Vuoden vapaaehtoinen pelastaja

Yksittäisen erittäin ansioituneen henkilön huomioiminen hänen merkkipäivänään tai muussa vastaavassa tilaisuudessa:

- pöytäviiri
- levyke
- kunniakirja

Yhteistyöjärjestöt ja sidosryhmät:

- pöytäviiri
- levyke

Palkitsemisen esittäminen:

Vapepan jäsenjärjestöillä ja – yhteisöillä sekä Vapepan toimikunnilla on oikeus tehdä esityksiä jäsentensä palkitsemisesta. Esitys toimitetaan asianomaisen alueen sen tason Vapepa-toimikuntaan, jossa palkittavaksi esitetty henkilö on pääasiallisesti toiminut. Täältä esitys kulkee kaikkien ylempien Vapepa-toimikuntien kautta sille tasolle, jossa myöntäminen tapahtuu. Kukin toimikunta kirjoittaa esityksen saatteeksi palkitsemisen perustelut.

Anomisajankohdat:

Ansioristin, kultaisen- ja hopeisen ansiomitalin sekä valtakunnallisten pelastajien esitykset sekä muut keskustoimikunnan käsiteltäväksi tulevat huomionosoitusesitykset tulee olla Vapepan keskustoimikunnassa 15.10. mennessä. Huomionosoitusesitykset käsitellään keskustoimikunnassa pääsääntöisesti syyskokouksessa.

Muiden huomionosoitusten käsitellään Vapepan muiden toimikuntien kaikissa kokouksissa.

Palkitsemisien myöntäminen:

Vapepan ansioristin myöntää Vapepan keskustoimikunta.

Vapepan kultaisen ansiomitalin myöntää Vapepan keskustoimikunta

Vuoden vapaaehtoisen pelastajan nimeää ja Vapepan hopeisen ansiomitalin myöntää Vapepan keskustoimikunta.

Pronssisen ansiomitalin myöntää Vapepan maakuntatoimikunta.

Ansiomerkit myönnetään Vapepan paikallistoimikuntien kokouksissa.

Kaikkiin muihin palkitsemisiin paitsi ansiomerkkeihin liittyy omistuskirja, jonka allekirjoittaa myönnön suorittanut taso.

Vuotuiset ohjeelliset jakokiintiöt:

- vuoden vapaaehtoinen pelastaja	yksi valtakunnallinen vuodessa.
- ansioristi	10 ristiä
- kultainen ansiomitali	5 mitalia
- hopeinen ansiomitali	kaksi mitalia 1000 jäsentä kohden
- pronssinen ansiomitali	neljä mitalia 1000 jäsentä kohden

Myönnöstä päättävällä tasolla on kiintiöstä 10%:n harkinnanvarainen ylitysoikeus. Muilla tähän järjestelmään kuuluvilla esineillä ei ole jakokiintiötä. Jakokiintiöissä pyritään noudattamaan alueellista tasapuolisuutta.

Kustannukset:

Vuoden vapaaehtoisen pelastajan, kultaisen ansiomitalin ja ansioristin kustannuksista vastaa Vapepan keskustoimikunta.

Muiden palkitsemisien kustannuksista vastaa anonut Vapepa-toimikunta tai jäsenjärjestö.

Jakorekisteri:

Rekisteriä Vapepan huomionsoitusten myönnoistä pitää Vapepan keskustoimikunta. Poikkeuksena ovat maakunnalliset viirit, joiden rekisteriä pitää viirin myöntänyt Vapepan maakuntatoimikunta.

Jakotilaisuudet:

Ansioristien jako ja vuoden vapaaehtoisen pelastajan julkistaminen tapahtuvat pääsääntöisesti vuoden loppupuolella pidettävässä Vapepa Foorumissa.

Muut palkitsemiset suoritetaan erikseen sovittuna, myöntäneen tai esittäneen tason tilaisuuksissa.

ANSIORISTI (Vapepa AR)

Ulkoasu

Vapepan ansioristi on hopeareunaisessa Yrjön ristissä oleva Vapepan tunnus, joka on sinisellä pohjalla oleva valkoinen irtokärkinen nuoliristi.

Ansioristin leveys ja korkeus ovat 42 mm. Ansioristiä kannetaan sinisessä 32 mm leveässä nauhassa, jonka keskellä olevassa 14 mm leveässä hopeisessa raidassa ovat punaiset kalevalaiset kädet jatkuvana nauhana.

Myöntämisperusteet

Ansioristi voidaan myöntää vapaaehtoiselle erittäin pitkään jatkuneesta, poikkeuksellisen huomattavasta ja ansiokkaasta, vähintään 20 ja palkatulle toimihenkilölle 23 vuotta jatkuneesta toiminnasta, tai poikkeuksellisen huomattavista teoista Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai sen päämäärien hyväksi.

KULTAINEN ANSIOMITALI (Vapepa KAm)

Ulkoasu

Vapepan kultainen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä kullattu mitali. Siinä on keskellä järjestön nuoliristitunnus, jota kiertävät kalevalaiset kädet.

Kultaista ansiomitalia kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Kultainen ansiomitali voidaan myöntää vapaaehtoiselle tai muulle Vapepa-toimintaa merkittävästi kehittäneelle henkilölle erittäin huomattavasta ja ansiokkaasta keksinnöstä, toiminnasta tai työstä. Myöntämisen perusteena olevan toiminnan on täytynyt suoraan parantaa Vapepa-toiminnan tehoa ja vaikutusta.

HOPEINEN ANSIOMITALI (Vapepa HAm)

Ulkoasu

Vapepan hopeinen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä hopeinen mitali. Siinä on keskellä järjestön nuoliristitunnus, jota kiertävät kalevalaiset kädet.

Hopeista ansiomitalia kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Hopeinen ansiomitali voidaan myöntää vapaaehtoiselle hyvin pitkään jatkuneesta ja erittäin huomattavasta ja ansiokkaasta, vähintään 15 vuotta, ja palkatulle toimihenkilölle 18 vuotta jatkuneesta toiminnasta tai erittäin huomattavista teoista vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai sen päämäärien hyväksi.

PRONSSINEN ANSIOMITALI (Vapepa PAm)

Ulkoasu

Vapepan pronssinen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä pronssinen mitali. Siinä on keskellä järjestön nuoliristitunnus, jota kiertävät katkeamattomana ketjuna kalevalaiset kädet.

Ansiomitalia kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Pronssinen ansiomitali voidaan myöntää vapaaehtoiselle hyvin pitkään jatkuneesta ja huomattavan ansiokkaasta, vähintään 10 vuotta, ja palkatulle toimihenkilölle 13 vuotta jatkuneesta toiminnasta tai huomattavista teoista vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai sen päämäärien hyväksi.

1. LUOKAN ANSIOMERKKI

Ulkoasu

Vapepan 1. luokan ansiomerkki on halkaisijaltaan 17 mm leveä pyöreä rintamerkki. Sen hopeanvärisellä pohjalla on sinipohjainen järjestön tunnus, jota kiertävät katkeamattomana

ketjuna hopeiset kalevalaiset kädet.

Myöntämisperusteet

1.luokan ansiomerkki voidaan myöntää vapaaehtoisille 5 vuotta, ja palkatulle toimihenkilölle 8 vuotta jatkuneesta hyvin ansiokkaasta toiminnasta tai huomattavista teoista vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai sen päämäärien hyväksi.

ANSIOMERKKI

Ulkoasu

Vapepan Ansiomerkki on pyöreä pronssinen 12,5 mm halkaisijaltaan oleva rintamerkki. Siinä on järjestön tunnus, jonka alapuolella ovat kalevalaiset kädet.

Myöntämisperusteet

Ansiomerkki myönnetään 3 vuotta jatkuneesta toiminnasta tai teoista Vapaaehtoisen pelastuspalvelun ja sen päämäärien hyväksi.

VALTAKUNNALLINEN VIIRI

Ulkoasu

Sinisellä pohjalla oleva valkoinen Vapepan nuoliristitunnus

Haku ja myöntäminen

Kaikki toimikunnat voivat hakea valtakunnallista viiriä Vapepan keskustoimikunnalta.

MAAKUNNALLINEN VIIRI

Ulkoasu

Sinisessä viirissä valkoinen yläreuna. Sinisessä osassa valkoinen nuoliristitunnus ja yläosan kentässä enimmillään kolme maakuntien vaakunaa. Vaakunat keskitetty ja tasattu kentän leveydelle. (KTK 11.11.2014)

Haku ja myöntäminen

Kaikki toimikunnat voivat hakea maakunnallista viiriä Vapepan maakuntatoimikunnilta.

VUODEN VAPAAEHTOINEN PELASTAJA

VALTAKUNNALLINEN VUODEN VAPAAEHTOINEN PELASTAJA

Hakumenettely

Ehdotuksien palkittavista on tultava Vapaaehtoisen pelastuspalvelun paikallistoimikunnilta toimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamana ensin maakuntatoimikunnalle ja sieltä keskustoimikunnalle.

Poikkeuksen muodostavat ne alueet, joissa edellä mainittuja toimikuntia ei mahdollisesti ole. Silloin esittäjänä on alueella toimiva Vapaaehtoisen pelastuspalvelun organisaatio.

Vapaamuotoinen esitys perusteluineen on osoitettava Vapepan keskustoimikunnan syyskokoukselle. Esityksestä tulee ilmetä esitettävän henkilön/henkilöiden nimi, osoite ja puhelinnumero sekä perustelut valinnalle (kriteerien pohjalta). Vapepan koordinaatiotyötä tekevät SPR:n valmiuspäälliköt voivat alueellaan ohjeistaa hakumenettelyä.

Myöntäminen

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta valitsee maakunnallisten pelastajien esitysten pohjalta vuoden vapaaehtoisen pelastajan. Palkinnot ja huomionsoitukset jaetaan Vapepan valtakunnallisen/alueellisen foorumin yhteydessä.

Kriteerit valittaville:

Erityisen ansiokas toiminta Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa. Aktiivisuus ja innokkuus toiminnassa. Osallistunut Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tunnettuuden lisäämiseen ja luonut positiivista kuvaa toiminnasta. Osallistunut ansiokkaasti turvallisuuden lisäämiseen omalla alueellaan.

VUODEN MAAKUNNALLISET PELASTAJAT

Hakumenettely

Ehdotuksien palkittavista on tultava Vapaaehtoisen pelastuspalvelun paikallistoimikuntien kautta, toimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamana.

Poikkeuksen muodostavat ne alueet, joissa toimikuntia ei mahdollisesti ole. Silloin esittäjänä on alueella toimiva Vapaaehtoisen pelastuspalvelun organisaatio.

Vapaamuotoinen esitys perusteluineen on osoitettava Vapepan maakuntatoimikunnan syyskokoukselle. Esityksestä tulee ilmetä esitettävän henkilön/henkilöiden nimi, osoite ja puhelinnumero sekä perustelut valinnalle (kriteerien pohjalta). Vapepan koordinaatiotyötä tekevät SPR:n valmiuspäälliköt voivat alueellaan ohjeistaa hakumenettelyä.

Myöntäminen

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta vahvistaa maakuntatoimikuntien ehdotuksien pohjalta vuoden maakunnallisen vapaaehtoisen pelastajan ja valitsee valtakunnallisen pelastajan maakunnallisten pelastajien joukosta.

Palkinnot ja huomionsoitukset jaetaan Vapepan valtakunnallisen/alueellisen foorumin yhteydessä.

Kriteerit valittaville

Ansiokas toiminta Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa. Aktiivisuus ja innokkuus toiminnassa. Osallistunut Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tunnettuuden lisäämiseen positiivisella tavalla.

MUUT HUOMIONOSOITUSESINEET

- Levyke
- Kunniakirja
- Muisto- ja kiitosesineet

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimikunnilla on käytössään yllä mainitut esineet. Toimikunnat päättävät alueellaan huomionsoitusten käytöstä ja pitävät kirjaa myönnettyistä kunniakirjoista ja levykkeistä.

Huomionosoitus	Kuvaus	Hakija/Myöntäjä	Vähimmäisperusteet	Kustannukset	Haku aika
----------------	--------	-----------------	--------------------	--------------	-----------

ANSIOMERKIT

Ansiomerkki	Pronssia	Paikallis- /Paikallistoimikunta	3 v. vapaaehtoinen ja toimihenkilö	Esittäjätaho	Jatkuva
I luokan ansiomerkki	Hopeoitu	Paikallis- /Paikallistoimikunta	5 v. / 8 v.	Esittäjätaho	Jatkuva

ANSIOMITALIT JA –RISTI

Pronssinen ansiomitali	Mitali pronssia + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / MKTK	10 v. / 13 v.	Esittäjätaho	Jatkuva
Hopeinen ansiomitali	Mitali + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / KTK	15 v. / 18 v.	Esittäjätaho	15.10. mennessä
Kultainen ansiomitali	Mitali + kunniakirja	Kuka vaan TVK:lle / KTK	Alaa kehittävä keksintö, harjoitus, tilaisuus	KTK	15.10. mennessä
Ansioristi	Risti + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / KTK	20 v. / 23 v.	KTK	15.10. mennessä

VUODEN PELASTAJAT

Vuoden maakunnallinen pelastaja	Pronssinen ansiomitali ja siihen solki, TAI solki jo olevaan ylempään ansiomitaliin ja kunniakirja	Maakuntatoimikunta / Keskustoimikunta	Merkittävät ansiot pelastajana	MKTK	15.10. mennessä
Vuoden valtakunnallinen pelastaja	Hopeinen ansiomitali ja siihen solki TAI solki jo olevaan ylempään ansiomitaliin ja kunniakirja	Maakuntatoimikunta / Keskustoimikunta	Merkittävät ansiot pelastajana, KTK valitsee tulleista maakunnallisista ehdotuksista sopivimman.	KTK	15.10. mennessä

Huomionosoitus	Kuvaus	Hakija/Myöntäjä	Vähimmäisperusteet	Kustannukset	Hakuaika
----------------	--------	-----------------	--------------------	--------------	----------

VIIRIT

Pöytäviiri maakunnallinen	Pöytäviiri ja maakunnan vaakuna	Kaikki toimikunnat / MKTK	Yhteistyöjärjestöt ja sidosryhmät	Esittäjätaho	Jatkuva
Pöytäviiri valtakunnallinen	Pöytäviiri	Kaikki toimikunnat / KTK	Ansioitunut henkilö Merkkipäivänään *) tms. Yhteisjärjestöt ja sidosryhmät	Esittäjätaho	Jatkuva

MUUT HUOMIONOSOITUSESINEET

Muisto- tai kiitosesine	Määrittelemätön	Kaikki toimikunnat	Toimikunnan päätettävissä	Esittäjätaho	Jatkuva
Kunniakirja	Paperinen	Kaikki toimikunnat	Kiitos osallistumisesta tapahtumaan	Myöntäjä	Jatkuva
Levyke	Pyöreä, kotelossa henkilölle tai yhteisölle Puualustalle yhteisölle	Keskustoimikunta / puheenjohtaja	Merkkipäivän johdosta henkilölle /yhteisölle	Esittäjätaho	Jatkuva

OHJE HYVÄKSYTTY KESKUSTOIMIKUNNAN KOKOUKSESSA 05.11.2013 (Voimaan 1.1.2014 alkaen)

*) Merkkipäiviksi esitettyjen viirien päätökset tekee puheenjohtaja koordinaattorin esittelystä (keskustoimikunnan päätös 19.3.2013)

***) Maakuntaviirin ulkoasun muutos, keskustoimikunta 11.11.2014